

ارزیابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس افسردگی مرگ در زنان مبتلا به سرطان پستان

محمدعلی سلیمانی^۱، نرگس دالوند^۲، سیمین زرآبادی پور^۳، زینب علیمرادی^۳، ازکان گورگولو^۴، نسیم بهرامی^۱

^۱دانشیار، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، پژوهشکده بیماری‌های غیر واگیر، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران
^۲کارشناسی ارشد، کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

^۳استادیار، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، پژوهشکده بیماری‌های غیر واگیر، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران
^۴دانشیار، دانشگاه آهی اوران، دانشکده پزشکی، گروه آمار زیستی و اطلاعات پزشکی، کرشهر، ترکیه

نویسنده رابط: نسیم بهرامی، قزوین، بلوار شهید باهنر، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، پژوهشکده بیماری‌های غیر واگیر، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، تلفن: ۰۲۸۳۳۳۳۷۲۶۸

پست الکترونیک: nbahrami@qums.ac.ir

تاریخ دریافت: ۹۸/۱۱/۲۳؛ پذیرش: ۹۹/۰۵/۰۸

مقدمه و اهداف: ارزیابی دقیق افسردگی مرگ بیماران، مستلزم ابزاری اختصاصی و متناسب با فرهنگ هر جامعه است. این مطالعه با هدف ارزیابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس افسردگی مرگ در زنان مبتلا به سرطان پستان انجام شد.

روش کار: در این مطالعه روش‌شناختی، ۲۴۶ نفر از بیماران مبتلا به سرطان پستان مراجعه کننده به بیمارستان ولایت شهر قزوین، مقیاس ۱۷ گویه‌ای افسردگی مرگ تمپلر را تکمیل کردند. ویژگی‌های روان‌سنجی این مقیاس با روش تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی مورد ارزیابی قرار گرفت. هم‌چنین پایایی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، امگا و پایایی مرکب بررسی شد.

یافته‌ها: تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که ۶ گویه در نسخه فارسی بار عاملی لازم را کسب نکردند و حذف شدند. یازده گویه باقی‌مانده به صورت تک‌عاملی ۶۶/۹۱ درصد از واریانس این مفهوم را تبیین می‌کرد. در تحلیل عاملی تأییدی، ۱۱ گویه دارای شاخص‌های برازش مناسبی بودند ($\chi^2 = 97.664, p < .001, \chi^2/df = 2.504, GFI = .932, CFI = .972, IFI = .973, TLI = .972, SRMR = .030, \text{and } RMSEA = .079$). ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۵، ضریب امگای ۰/۹۵ و ضریب پایایی مرکب ۰/۹۶ نشان دهنده پایایی قابل قبول نسخه ۱۱ گویه‌ای بود.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد مقیاس افسردگی مرگ با ۱۱ گویه از روایی و پایایی مناسبی در بین مبتلایان به سرطان پستان ایرانی برخوردار بود. با توجه به پارامترهای مناسب روان‌سنجی، این ابزار می‌تواند در مطالعه‌های بعدی به‌منظور ارزیابی افسردگی مرگ به کار گرفته شود.

واژگان کلیدی: روان‌سنجی، سرطان پستان، افسردگی مرگ

مقدمه

سرطان به‌شمار می‌روند. افسردگی منجر به کاهش مقاومت در برابر بیماری شده و از توانایی فرد مبتلا برای تلاش برای زنده ماندن می‌کاهد (۸). از این رو، این بیماران خود را در برابر مرگ تسلیم‌ناپذیر می‌پندارند و این‌گونه تلقی می‌کنند که دیگر فرصت زندگی را از دست داده و توانایی زنده ماندن و زندگی کردن در شرایط بهتر را ندارند (۹).

برخی از مبتلایان به بیماری‌های مزمن و صعب‌العلاجی هم‌چون سرطان پستان، با نگرش‌های ناسازگارانه پیرامون مرگ، آن را پدیده‌ای ترسناک دانسته و نگرانی قابل ملاحظه‌ای در ارتباط با مرگ خود تجربه می‌نمایند (۱۰). در این میان، افسردگی مرگ یکی از چالش‌های روان‌شناختی است که صرف‌نظر از ویژگی‌های فردی، باورهای مذهبی یا زمینه فرهنگی، می‌تواند بسیاری از

باوجود پیشرفت‌های مهم پژوهشی و بالینی در زمینه سرطان‌ها، سرطان پستان هنوز هم یکی از مشکلات مهم بهداشتی در جوامع به‌شمار می‌رود (۱). تعداد زیادی از مبتلایان، به‌دنبال تشخیص بیماری و نیز در طول درمان، با واکنش‌های روان‌شناختی متعدد هم‌چون انکار، خشم یا ترس شدید نسبت به بیماری خود مواجه می‌شوند (۲)، که می‌تواند فرد را متحمل سطوح بالایی از اضطراب، خستگی و ناامیدی نماید (۳). در این میان، افسردگی با شیوع ۲۰-۱۰ درصد، یکی دیگر از اختلال‌های شایع روان‌پزشکی در بیماران مبتلا به سرطان است (۴). ویژگی‌های فردی و اجتماعی (۵)، سطح بهره‌مندی از حمایت اجتماعی (۶)، عوامل فرهنگی و مذهبی (۷) از جمله عوامل اصلی اثرگذار بر چگونگی و شدت رخداد افسردگی در مبتلایان به